Institutionen för socialt arbete

Stockholms universitet

Kursplan

för kurs på grundnivå

Samhällsvetenskap och juridik I **60.0 Högskolepoäng**

Social Science and Legal Studies I **60.0 ECTS credits**

Kurskod:	SUF120
Gäller från:	HT 2008
Fastställd:	2007-05-30
Ändrad:	2008-05-21
Institution	Institutionen för socialt arbete
Ämne	Socialt arbete

Beslut

Fastställd av institutionsstyrelsen vid institutionen för socialt arbete - Socialhögskolan - vid Stockholms universitet.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till Socionomprogrammet med inriktning mot omsorg om äldre och funktionshindrade

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
PFT1	Professionsspecifika färdigheter	1
SJIN	Introduktion till socialt arbete	7
SJJ2	Juridik i socialt arbete	15
SJSO	Sociologi	6
SJVÄ	Välfärdsstaten - en socialpolitisk introduktion	7
PFT2	Professionsspecifika färdigheter	1
SJJ1	Juridik	7
SJPS	Psykologi	6
SJSP	Socialpsykologi	3
SJÄL	Äldre och funktionshindrade i samhället	7

Kursens innehåll

•Socialt arbete som akademiskt ämne och praktikfält
•Samhälls- och beteendevetenskapligt perspektiv på individ, familj och samhälle
•Juridiska grundfrågor i allmän rättslära och rättsvetenskapens roll i socialt arbete
•Samhällsprocesser i dagens Sverige och deras relation till sociala problem
•Samhällsperspektiv på äldres och funktionshindrades levnadsvillkor
•Personlig utveckling, empati och professionella samtal

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:
•beskriva och definiera de inom kursen förekommande teorierna och begreppen
•visa att hon/han tillägnat sig en grundläggande förmåga till kritiskt tänkande
•relatera kursens innehåll till det sociala arbetet

MOMENTENS INNEHÅLL OCH LÄRANDEMÅL

Introduktion till socialt arbete, 7 hp
Introduction to Social Work

Innehåll
•Introduktion av socialt arbete som praktikfält
•Introduktion av forskning i socialt arbete
•Orientering om det sociala arbetets verksamhetsområden ur ett nationellt och internationellt perspektiv med betoning av etiska och kulturella aspekter
•Några centrala temata, begrepp och problemområden inom socialt arbete
•Arbetsgruppens dynamik och dess betydelse för inlärningsarbetet
•Biblioteksorientering

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•uppvisa kunskap om socialt arbete, både i teori och som verksamhetsfält
•kunna beskriva och förklara grupprocessers betydelse, dess möjligheter och begränsningar i inlärningsarbetet
•redogöra för grunderna för att söka, skriva, presentera och kritiskt granska vetenskapliga rapporter

Psykologi, 6 hp
Psychology

Innehåll
•Centrala teorier och begrepp inom psykologi
•Människans utveckling utifrån grundläggande psykologiska teorier
•Livsloppsperspektiv utifrån psykologiska teorier

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•beskriva och analysera hur olika psykologiska teorier förklarar människans emotionella och kognitiva utveckling
•förklara och tillämpa centrala utvecklingspsykologiska begrepp
•förklara uppkomsten av psykologiska problem

Socialpsykologi, 3 hp
Social-Psychology

Innehåll
•Centrala teorier och begrepp inom socialpsykologi

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•analysera orsaker till gruppers och individers handlande utifrån socialpsykologiska teorier
•förstå och tillämpa centrala socialpsykologiska begrepp

Sociologi, 6 hp
Sociology

Innehåll
•Centrala teorier och begrepp inom sociologi
•Samhälle, samhällsstruktur, och familj utifrån grundläggande samhällsteorier
•Sociologiska perspektiv på genus, generation, klass och etnicitet

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•identifiera och förklara väsentliga samhällsprocesser utifrån ett sociologiskt perspektiv
•förstå och tillämpa grundläggande aspekter av sociologisk teoribildning med avseende på

samhällsprocessers betydelse för livsvärlden samt livsvärldens betydelse för samhällsprocesser
•tillämpa centrala sociologiska begrepp i analysen av sociala strukturer och sociala relationer

Juridik, 7 hp
Law

Innehåll
•Juridikämnet introduceras genom att grundfrågorna i allmän rättslära, inkluderande förhållandet mellan nationell rätt och internationell rätt, presenteras.
•En grundläggande träning i juridisk metod med fortlöpande koppling till olika civilrättsliga och offentligrättsliga områden som ingår i momentet.
•Grundläggande kunskaper i civilrätt, som familjerätt, avtalsrätt, hyresrätt och offentlig rätt, främst allmän förvaltningsrätt.

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•visa kunskaper om grundläggande juridisk terminologi
•tillämpa grunderna i juridisk metod genom att utifrån konstruerade fallbeskrivningar kunna identifiera rättsliga problem
•koppla rättsliga problem till relevanta lagrum samt finna en motiverad juridisk lösning

Äldre och funktionshindrade i samhället, 7 hp
The Elderly and the Disabled in Society

Innehåll
•Äldres och funktionshindrades levnadsvillkor förr och nu
•Samhälleliga ideologier och samhällets insatser för äldre och funktionshindrade i historiskt perspektiv
•Förhållandet struktur - aktör
•Sociala konstruktionsprocesser och sociala föreställningar om åldrande och funktionshinder
•Människosyn, etik och värderingar

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•använda ett historiskt perspektiv och centrala sociologiska och etiska begrepp för att beskriva och belysa äldre och funktionshindrades levnadsvillkor, samhällets ideologier och insatser för äldre och funktionshindrade i en social praktik som rör äldre och funktionshindrade
•beskriva och problematisera möjlighet till social delaktighet för äldre respektive funktionshindrade
•jämföra äldres och funktionshindrades situation i samhället förr och nu och kunna använda resultatet av jämförelsen för att diskutera äldre och funktionshindrades situation idag
•relatera centrala sociologiska och etiska begrepp till en social praktik som rör äldre och funktionshindrade
•reflektera över sociala föreställningar om åldrande och funktionshinder

Välfärdsstaten – en socialpolitisk introduktion, 7 hp
The Welfare State – an Introduction to Social Policy

Innehåll
•Välfärdspolitikens historiska process
•Mänskliga rättigheter som en global strävan
•Socialpolitik och socialt arbete
•Välfärden: marknaden, staten och det civila samhället
•Socialpolitikens praktik och institutioner i Sverige och i ett internationellt komparativt perspektiv
•Den svenska modellens uppbyggnad och särdrag
•Ekonomiska välfärdspolitiska överväganden

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•redovisa de mänskliga rättigheternas innehåll och diskussionen kring dessa

•diskutera välfärdspolitikens och socialpolitikens historiska utveckling
•redogöra för och diskutera det sociala arbetets nationella och internationella roll
•förstå socialpolitikens kopplingar till den ekonomiska utvecklingen och till olika ekonomiska styrmedel
•redogöra för olika socialpolitiska institutioner i Sverige och i andra länder

Juridik i socialt arbete, 15 hp
Law in Social Work

Innehåll
•Socionomens position som rättstillämpare
•Fördjupad träning i juridisk metod och problemlösning inom de olika rättsliga områden som studeras
•Rättsvetenskapens roll i socialt arbete i vid bemärkelse
•Socialrättslig lagstiftning med lagar som SoL, LSS, LVU, LVM, HSL och socialförsäkringsrätt
•Barnrättslig lagstiftning
•Straffrätten med avseende på unga lagöverträdare
•Lagstiftning om offentlighet och sekretess
•Mänskliga och grundläggande rättigheter, europeisk socialrätt samt utlänningsrätt

Lärandemål
Studenten ska kunna:
•visa fördjupad förståelse av rättsregler, rättsliga begrepp och principer
•identifiera rättsliga problem och tillämpa relevanta rättsregler samt lägga upp en övertygande och juridiskt relevant argumentation
•kritiskt reflektera och analysera rättsligt material utifrån både inomrättsliga och utomrättsliga utgångspunkter dvs hur det normativa innehållet i lagstiftningen också bestäms av kunskaper i det sociala arbetet

Professionsspecifika färdigheter, 2 hp
Professional Skills

Innehåll
Momentet ska vara ett forum för studenten att
•reflektera över sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen
•reflektera över och utveckla sin empatiska förmåga
•utveckla kunskap om och förmåga att leda professionella samtal
•reflektera över och bearbeta lärande- och grupprocesser i förhållande till undervisningsgrupper

Lärandemål
Studenten ska genom dialog och aktivt deltagande kunna:
•beskriva sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen
•visa förståelse och öppenhet för andras tankar och känslor
•beskriva en grupprocess och sin egen delaktighet i processen

Undervisning
Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och tillämpningsövningar.

Kunskapskontroll och examination
Examination sker individuellt och i grupp genom skriftliga och muntliga redovisningar.

Betygssättning sker enligt sjugradig, målrelaterad betygsskala:
A = Utmärkt
B = Mycket bra
C = Bra
D = Tillfredsställande
E = Tillräckligt
Fx = Otillräckligt
F = Helt otillräckligt

För momentens betygskriterier, se separata momentbeskrivningar.

För godkänt krävs lägst betygsgraden E på samtliga moment. Slutbetyg för hela kursen baseras på ett medeltal av momentbetygen och på respektive moments omfattning.

Beträffande regler för examination och omexamination, fastställda av institutionsstyrelsen, se separat blad.

Student har rätt att begära omtentamen med annan examinator om han/hon har underkänts på samma moment vid två tidigare tillfällen. Framställan härom ska göras skriftligt till studierektor inom ett år efter avslutat moment.

Övrigt

Litteraturlistorna revideras inför varje termin och eventuella ändringar finns införda i kursplanen senast 31/12 respektive 30/6.

Kurslitteratur

Moment: Introduktion till socialt arbete

Backman, J. (2008)
Rapporter och uppsatser.
Lund: Studentlitteratur (valda delar ca 100 s)

Gustavsson, A. (red) (2004)
Delaktighetens språk.
Lund: Studentlitteratur (valda delar, 130 s.)

Lennér-Axelsson & Thylefors (2005)
Arbetsgruppens psykologi
Stockholm: Natur & Kultur (valda delar,130 s)

K) Mattsson, T. (2002)
Kön och genus: i samhället och i det sociala arbetet.
Lund: Samhällsvetenskapliga fakulteten Univ.
(38 s)

Meeuwisse, A. Sunesson, S. & Swärd, H. (2000) (senaste upplagan)
Socialt arbete En grundbok.
Stockholm: Natur och Kultur (374 s)

Storm, P. (2008)
Kvinnor och män i avlönat omsorgsarbete. Rapport i socialt arbete nr. 127.
Stockholm: SU/Inst. för socialt arbete. (136 s).

Dessutom tillkommer valda artiklar (150 s).

K) Kompendium, säljs i receptionen, plan 2.

Moment: Psykologi

Helleday, A. & Berg Wikander, B (2007)
Fyra psykologiska perspektiv i socialt arbete och social omsorg.
Lund: Studentlitteratur (176 s)

Hwang, P.(red) (2005)
Vår tids psykologi.
Stockholm: Natur och kultur. (valda delar)(656 s).

Referenslitteratur:

Mitchell, P. (1993)
Barns psykiska utveckling.
Lund: Studentlitteratur (valda delar av 230 s)

Perris, C. (1996)

Kognitiv terapi i teori och praktik.
Stockholm: Natur och Kultur (249 s)

Tillkommer 300-400 s. fördjupnings- eller referenslitteratur som väljs i samråd med examinator.

Valda artiklar, Kompendium (ca. 175 s).

Moment: Socialpsykologi

Angelöw, B. & Jonsson, T. (2000)
Introduktion till socialpsykologi.
Lund: Studentlitteratur (270 s)

K) Kompendium, säljs i receptionen, plan 2.

Moment: Sociologi

Boglind, A., Eliesson, S. & Månson, P. (1995)
Kapital, rationalitet, social sammanhållning.
Stockholm: Rabén Prisma (250 s)

Bonnell, V.E., Hunt, L. (red) (1999)
"The Concept(s) of Culture", Sewell, Jr., William, H. ingår i Beyond the Cultural Turn.
Berkeley, Calif.: U. of California Press (s 35-61)

Bourdieu, P. (1999)
Om televisionen.
Stockholm: Brutus Östlings förlag Symposion (130 s)

K) Broady, D. & Palme, M.
Två artiklar om P. Bourdieu, samt en liten ordlista.
Kompendium i sociologi (47 s)

Lyon, D. (1998)
Postmodernitet.
Lund: Studentlitteratur (110 s)

Månsson, P. (red) (2003)
Moderna samhällsteorier: Traditioner, riktningar, teoretiker.
Stockholm: Rabén Prisma (valda delar av 456 s).
(6:e rev. upplagan)

Moment: Juridik

Lagbok (Senaste upplagan)
Sveriges lagar. (den röda lagboken)
Stockholm: Fakta informationsförlag

Agell, A. & Malmström, Å. (Senaste upplagan)
Civilrätt.
Malmö:Stockholm: Liber ekonomi (ca 180 s)

Bernitz, U. m.fl. (senaste upplagan)
Finna rätt.
Stockholm: Norstedts juridik (ca 125 s)

Clevesköld, L. m fl. (Senaste upplagan)
Handläggning inom socialtjänsten.
Stockholm: Publica : Norstedts juridik
(ca 300 s)

K) Svensson, A. Övningskompendium (130 s)

Warnling-Nerep, W. (Senaste upplagan)
En introduktion till förvaltningsrätten.
Stockholm: Norstedts Juridik (ca 73 s)

K) Kompendium, säljs i receptionen, plan 2.

Moment: Äldre och funktionshindrade i samhället

Andersson, L. (red) (2002 eller senare)
Socialgerontologi.
Lund: Studentlitteratur (176 s)

Förhammar, S. & Nelson, M.C. (red) (2004)
Funktionshinder i ett historiskt perspektiv. Lund: Studentlitteratur (s 1-144)

Gren, J. (1996)Etik i socialt arbete.
Stockholm: Liber utbildning (254 s)

Johansson, S. (red) (2007)
Social omsorg i socialt arbete.
Malmö: Gleerups. (valda delar)(150 s).

Lindqvist, R. (2007)
Funktionshindrade i välfärdssamhället.
Malmö: Gleerups. (203 s).

Repstad, P. (1998 eller senare)
Sociologiskt perspektiv i vård, omsorg och socialt arbete.
Lund: Studentlitteratur (s 11-31, 47-152, 199-217)

Statens offentliga utredningar SOU (2007)
Forskningsrapporter till jämställdhetspolitiska utredningen, kap. 1-3 (130 s).

Sörensdotter, R. (2007)
Omsorgsarbete i omvandling.
Stockholm och Göteborg: Makadam (valda delar)(150 s).

Tornstam, L. (2005)
Åldrandets socialpsykologi. Sjunde upplagan. Stockholm: Rabén Prisma (s 57-96)

Tøssebro, J. (red) (2004)
Integrering och inkludering.
Lund: Studentlitteratur (201 s)

Utrikesdepartementet (1995)
Standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet. (42 s)

Artiklar efter anvisning av examinator (ca 100 s) samt en skönlitterär bok tillkommer.

Moment: Välfärdsstaten en socialpolitisk introduktion

Edebalk P.G. (1999)
Beveridgeplanen en klassiker.
Socialvetenskaplig Tidskrift 2/1999 (13 s)

Edebalk P.G. (2003)
Bismarck och de första socialförsäkringarna. Socialvetenskaplig Tidskrift 4/2003 (14 s)

Olofsson J. (2007)
Socialpolitik.
Stockholm: SNS Förlag (211 s)

Pestieau, P. (2006)
The Welfare State in the European Union. Economic and Social Perspectives.
Oxford: Oxford University Press (169 s)

Socialförsäkringsutredningen (2006)
Samtal om socialförsäkring Nr 1. Vad är försäkring?
Stockholm Socialförsäkringsutredningen
www.sou.gov.se/socialforsakring (50 s)

Ståhlberg, A-C. (2004)
Socialförsäkringarna i Sverige.
Stockholm: SNS Förlag. (93 s)

Ståhlberg, A-C. (2006)
Avtalsförsäkringarna och socialförsäkringen.
Ekonomisk debatt 2/2006 (13 s)

Trygged, S. (2007)
Internationellt socialt arbete.
Lund: Studentlitteratur (132 s)

Åmark, K. (2005)
Hundra år av välfärdspolitik. Välfärdsstatens framväxt i Norge och Sverige.
Umeå: Boréa Bokförlag (343 s)

Tillkommer; Aktuella artiklar i dagspressen (25-30 s)

Moment: Juridik i socialt arbete

Clevesköld, L & Thunved, A (2007)
Samhället och de unga lagöverträdarna.
Stockholm: Författarna och Norstedts juridik (170 s)

Clevesköld, L & Thunved, A (2007)
Sekretess : Handbok för socialtjänsten.
Stockholm: Norstedts juridik

Fischer, D (2005)
Mänskliga rättigheter. En introduktion
Stockholm: Norstedts juridik (90 s)

Folksam: Sociala rådet (senaste upplagan)
Vår trygghet. Våra sociala rättigheter.
Stockholm: Folksam (100 s)

Nilsson, M & Lundberg, J (2006)
Europarätten: En introduktion till EG-rätten och Europakonventionen
Stockholm: Jure förlag (100 s)

Norström, C & Thunved, A (senaste upplagan)
Nya sociallagarna med kommentarer.

Stockholm: Norstedts juridik (340 s)

Ryberg-Welander, L. (2008)
Ersättning vid sjukdom.
Stockholm: Norstedts Juridik

Sjösten, M. (2008)
Vårdnad, boende och umgänge.
Stockholm: Norstedts Juridik

Strömberg, H. (Senaste upplagan)
Handlingsoffentlighet och sekretess.
Lund: Studentlitteratur (75 s)

Wennberg, S. (Senaste upplagan)
Introduktion till straffrätten.
Stockholm: Norstedts Juridik (ca 95 s)

Aktuell författningstext.

Referenslitteratur:

Bernitz, U. m fl (senaste upplagan)
Finna rätt.
Stockholm: Norstedts juridik (valda delar)

Meeuwisse, A., Sunesson, S. & Swärd, H. (2000)
Socialt arbete - en grundbok.
Stockholm: Natur & Kultur (kap. 6, s. 108-121)

Moment: Professionsspecifika färdigheter (termin 1)

Lennér-Axelsson, B. & Thylefors, I. (2005)
Arbetsgruppens psykologi.
Stockholm: Natur och Kultur (valda delar, ca 100 s)

Aktuella artiklar (ca. 25 s)

Moment: Professionsspecifika färdigheter (termin 2)

Nilsson, B. & Waldemarsson, A-K. (2007)
Kommunikation. Samspel mellan människor.
Lund: Studentlitteratur (valda delar, ca 125 s)